

Brusel 31. října 2023
(OR. en)

14531/23

LIMITE

EDUC 396
DIGIT 232
JEUN 243
EMPL 504
SOC 710

Interinstitucionální spis:
2023/0099(NLE)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh doporučení Rady o klíčových faktorech umožňujících úspěšné digitální vzdělávání a odbornou přípravu – <i>přijetí</i>

1. Výbor pro vzdělávání jednal o výše uvedeném návrhu doporučení Rady na řadě zasedání. Se zněním nyní souhlasí všechny delegace.
2. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby dohodu delegací ohledně znění uvedeného v příloze potvrdil a předložil je Radě k přijetí a následnému zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Návrh

Doporučení Rady

o klíčových faktorech umožňujících úspěšné digitální vzdělávání a odbornou přípravu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

1. V závěrech Evropské rady ze dne 9. února 2023¹ byla zdůrazněna potřeba odvážnějších, ambicióznějších opatření pro další rozvoj dovedností potřebných pro ekologickou a digitální transformaci prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy, prohlubování dovedností a změny kvalifikace s cílem řešit problémy nedostatku pracovních sil a transformaci pracovních míst, a to i v souvislosti s demografickými výzvami.

¹ Dokument EUCO 1/23.

2. Vzdělávání a odborná příprava jsou klíčové pro soudržnější, rovnoprávnější, inkluzivnější, digitálnější, udržitelnější, konkurenceschopnější, inovativnější, ekologičtější a odolnější Evropu a pro osobní rozvoj občanů, osobní pohodu a schopnost přizpůsobit se měnícímu se trhu práce a dosahovat na něm výkonnosti a zapojit se do aktivního a odpovědného občanství. V této souvislosti usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)² podporuje evropskou spolupráci s cílem podpořit další rozvoj systémů vzdělávání a odborné přípravy v členských státech. Cílem těchto systémů je zajistit osobní, společenské a profesní naplnění všech občanů a současně podporovat demokratické hodnoty, rovnost, sociální soudržnost, aktivní občanství a mezikulturní dialog, jakož i udržitelnou hospodářskou prosperitu, ekologickou a digitální transformaci a zaměstnatelnost.
3. Během pandemie COVID-19 se /ještě více/ ukázalo, že je zapotřebí zlepšit digitální připravenost systémů vzdělávání a odborné přípravy z hlediska odolnosti, spravedlnosti, rovnosti, kvality, inkluzivnosti, dostupnosti a bezpečnosti. Rychle postupující technologické změny vyžadují digitální transformaci zaměřenou na člověka a systémy vzdělávání a odborné přípravy, které jsou vhodné pro digitální věk. Pro vyřešení těchto výzev přijala Komise Akční plán digitálního vzdělávání na období 2021–2027³. Akční plán se snaží řešit digitální propast a nerovnosti ve vzdělávání a odborné přípravě a zdůrazňuje potenciál technologií pro usnadnění přístupnější, bezpečnější, flexibilnější a personalizovanější výuky a učení více zaměřených na účastníky vzdělávání.

² Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.

³ Dokument COM(2020) 624 final.

4. První strategická priorita akčního plánu – podpora rozvoje vysoce účinného ekosystému digitálního vzdělávání – zdůrazňuje potřebu posílit digitální kapacitu a odolnost systémů vzdělávání a odborné přípravy soudržným a udržitelným způsobem. Za tímto účelem byly v akčním plánu určeny podpůrné faktory, jako je příslušná infrastruktura, konektivita a digitální kapacita, které byly dále rozvedeny v závěrech Rady o digitálním vzdělávání v evropských znalostních společnostech⁴.
5. Účinné provádění těchto podpůrných faktorů vyžaduje opatření, která přesahují rámec samotných ministerstev školství a odborné přípravy. V tomto ohledu vedla Komise v roce 2022 strukturovaný dialog s členskými státy o digitálním vzdělávání a dovednostech. V návaznosti na rozpravu ministrů, která se konala na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport v listopadu 2021, a s ohledem na potřebu celovládního přístupu jmenovaly členské státy své zástupce do skupiny národních koordinátorů na vysoké úrovni s mandátem zastupovat příslušné resorty ve svých zemích odpovědná za různé aspekty digitálního vzdělávání, odborné přípravy a dovedností (včetně vzdělávání, práce, digitálních technologií, kultury, průmyslu a financí). Výsledky strukturovaného dialogu⁵ poukázaly na řadu společných výzev, jimž členské státy čelí při digitální transformaci svých systémů vzdělávání a odborné přípravy, a ukázaly, že je třeba sdílet osvědčené postupy na úrovni Unie.

⁴ Úř. věst. C 415, 1.12.2020, s. 22.

⁵ Příloha 3 pracovního dokumentu útvarů Komise, SWD(2023) 205 final.

6. První zásada evropského pilíře sociálních práv⁶ stanoví, že každý má právo na kvalitní a inkluzivní všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení, aby si udržel a nabyl dovednosti, které mu umožní účastnit se plně na životě společnosti a úspěšně zvládat přechody na trhu práce. Právo na vzdělání zakotvené v Listině základních práv Evropské unie a chráněné touto listinou, by mělo být zaručeno za všech okolností. Rada rovněž ve svém doporučení, kterým se zavádí evropská záruka pro děti⁷, vyzývá členské státy, aby zaručily účinný a bezplatný přístup ke vzdělávání a školním aktivitám dětem v nouzi, zejména těm, jež jsou ohroženy chudobou a sociálním vyloučením.
7. Evropská agenda dovedností⁸ stanoví opatření, která pomohou jedincům i podnikům rozvinout, zlepšit a následně využít více dovedností, a to zejména posílením udržitelné konkurenceschopnosti a budováním odolnosti při reakcích na krizi na základě poznatků z pandemie COVID-19. Usnesení Rady o novém evropském programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030⁹ se zaměřuje na příležitosti k formálnímu, neformálnímu a informálnímu učení pro dospělé z hlediska celoživotního učení.

⁶ Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10.

⁷ Doporučení Rady (EU) 2021/1004 ze dne 14. června 2021, kterým se zavádí evropská záruka pro děti (Úř. věst. L 223, 22.6.2021, s. 14).

⁸ Dokument COM(2020) 274 final.

⁹ Úř. věst. C 504, 14.12.2021, s. 9.

8. Každý evropský občan by měl mít přístup k digitálnímu vzdělávání, které mu umožní rozvíjet znalosti, dovednosti a kompetence potřebné pro aktivní účast v dnešní stále digitálnější společnosti. Politický program Digitální dekáda 2030¹⁰ předkládá plán, jak do roku 2030 dosáhnout inkluzivní digitální transformace společnosti a hospodářství EU zaměřené na člověka. To zahrnuje zřízení rámce pro správu a podávání zpráv s členskými státy, aby bylo dosaženo příslušných cílů na úrovni Unie pro digitální dekádu, jako je dosažení univerzálního připojení (gigabitového širokopásmového připojení pro každého a sítě 5G všude, a to i ve venkovských a odlehlých oblastech). Cílem těchto iniciativ je řešit stávající digitální propast, pokud jde o konektivitu a dovednosti, podporou příslušných činností a zavedením nezbytných zmírňujících opatření. V tomto ohledu se v Evropském prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu¹¹ z roku 2022 zdůrazňuje, že je třeba propagovat a podporovat snahu vybavit všechny instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu patřičnou digitální konektivitou, infrastrukturou a nástroji.

¹⁰ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2481 ze dne 14. prosince 2022, kterým se zavádí politický program Digitální dekáda 2030 (Úř. věst. L 323, 19.12.2022, s. 4).

¹¹ Úř. věst. C 23, 23.1.2023, s. 1.

9. Tyto iniciativy zdůrazňují, že úspěšné digitální vzdělávání a odborná příprava spočívají ve vytváření většího množství lepších příležitostí k učení a výuce pro každého odpovídajících digitálnímu věku. Díky digitálním řešením se systémy vzdělávání a odborné přípravy v Unii v posledních několika letech staly přístupnějšími. Digitální zdroje mají potenciál překonávat zeměpisné hranice. Zejména sdílený digitální prostor¹² může přinést značné výhody, jako je strategická autonomie, snížení nákladů a větší transparentnost. V rychle se vyvíjejícím světě je však zásadní nadále zlepšovat účinnost a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy a podporovat nové přístupy v rámci výuky a učení, a to i prostřednictvím stávajících a nově vznikajících digitálních řešení. Kromě toho je nezbytné, aby účastníci vzdělávání chápali fungování základních technologií a rozvíjeli dovednosti a kompetence pro kreativní, bezpečné, etické a odpovědné využívání digitálních technologií.
10. V závěrech Rady o digitálním vzdělávání v evropských znalostních společnostech¹³ je zdůrazněno, že všeobecným rozšířením digitálních technologií a přístupem k internetu se otevírají nové možnosti pro vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu v Evropě. Digitální vzdělávání jako nedílná součást vysoce kvalitního a inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy může doplnit prezenční výuku a přispět k lepší dostupnosti vzdělávacího obsahu a pedagogických postupů, k sociálnímu začlenění, jakož i účinnému získávání kompetencí, a tím podpořit úspěch ve vzdělávání pro všechny.

¹² „Sdílené digitální zdroje“ je vyvíjející se pojem, který lze obecně definovat jako nekonkurenční a nevýlučné digitální zdroje, které se vyznačují sdílenou produkcí, údržbou a správou. Patří mezi ně mimo jiné software s otevřeným zdrojovým kódem, otevřená data, otevřené normy, otevřené knihovny umělé inteligence a otevřený obsah.

¹³ Úř. věst. C 415, 1.12.2020, s. 22.

11. Zároveň se do prostředí účastníků vzdělávání rychle dostávají nové a nově vznikající technologie, jako je umělá inteligence (*artificial intelligence*, AI), což přináší potenciální příležitosti i rizika, například hrozby v oblasti kybernetické bezpečnosti. Je proto zásadně důležité podporovat instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu a instituce neformálního učení, stejně jako učitele, školitele a další pedagogické pracovníky v tom, aby těmto nástrojům lépe rozuměli a uměli je s jistotou a bezpečně používat ve prospěch výuky a učení. To zahrnuje zvyšování informovanosti o důsledcích, které pro postupy výuky a učení mohou mít příslušné právní předpisy Unie v digitální oblasti, jako je připravovaný akt o umělé inteligenci¹⁴ a akt o digitálních službách¹⁵, a iniciativy, jako je evropská strategie pro data¹⁶. Akční plán digitálního vzdělávání vypracovaný Komisí současně zvyšuje informovanost o kybernetické bezpečnosti mezi jednotlivci, zejména dětmi a mladými lidmi, a organizacemi, zejména malými a středními podniky. Vzdělávání a školení, jakož i zvyšování informovanosti bude nejen chránit před kybernetickými hrozbami, ale také přispěje k rozvoji a diverzifikaci pracovní síly v oblasti kybernetické bezpečnosti a doplní úsilí v rámci iniciativy Akademie kybernetických dovedností.
12. Z celoživotní perspektivy má využívání digitálních technologií ke zlepšení dostupnosti a kvality výuky a učení zásadní význam na všech úrovních a ve všech typech vzdělávání a odborné přípravy, od předškolního vzdělávání a péče, přes primární a sekundární vzdělávání až po odborné vzdělávání a přípravu, vysokoškolské vzdělávání a vzdělávání dospělých.

¹⁴ Dokument COM(2021) 206 final.

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1).

¹⁶ Dokument COM(2020) 66 final.

13. V řadě doporučení Rady se zdůrazňuje význam všech úrovní a typů vzdělávání a odborné přípravy pro oživení a spravedlivý přechod na digitální a zelenou ekonomiku. Doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost¹⁷ proto navrhuje modernizovanou politickou vizi Unie v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, včetně jejich digitalizace a využívání smíšené výuky, a doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání¹⁸ uznává, že silné, vzájemně propojené vysokoškolské instituce jsou jedním z důležitých nástrojů k řešení výzev souvisejících s ekologickou a digitální transformací.
14. Dále doporučení Rady o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé¹⁹ má za cíl poskytnout dospělým s nízkou kvalifikací flexibilní příležitosti ke zlepšení jejich základních a dalších dovedností, včetně digitálních kompetencí významných pro trh práce, a aktivní účast ve společnosti. To se zavádí do praxe poskytováním vzdělávání a odborné přípravy ve vhodných výukových formátech, v nichž kvalifikovaní učitelé a školitelé uplatňují výukové metody specifické pro dospělé a využívají potenciál digitálního učení.

¹⁷ Doporučení Rady ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1).

¹⁸ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

¹⁹ Doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé (Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1).

15. Učitelé a školitelé jsou v tomto procesu rovněž obzvláště důležitými aktéry a měli by být považováni za klíčové a důvěryhodné partnery úspěšné digitální transformace, neboť jsou hnací silou vzdělávání a odborné přípravy²⁰. Jako takoví musí být do zavádění digitálních technologií úzce zapojeni a je nutno s nimi vést v těchto otázkách konzultace a musí být vybaveni a posíleni/podpořeni potřebnými dovednostmi a kompetencemi pro jejich účinné využívání. Potřebují podporu komplexního přístupu k počátečnímu vzdělávání, úvodnímu zaškolení a dalšímu profesnímu rozvoji. Doporučuje se rovněž začlenit metody kombinovaného učení, včetně toho, jak se bezpečně a eticky pohybovat v digitálním prostředí²¹. Digitální kompetence pracovníků ve výchově a vzdělávání a digitální infrastruktura, nástroje a zdroje jsou dále klíčové pro posílení výuky a učení pro udržitelnost²².
16. V reakci na potřebu dostupného, vysoce kvalitního a inkluzivního digitálního vzdělávání a odborné přípravy by se toto doporučení mělo zabývat následujícími klíčovými umožňujícími faktory: i) strategickým přístupem k digitálnímu vzdělávání a digitálním dovednostem; ii) meziresortní koordinací a zapojením více zúčastněných stran; iii) budováním kapacit institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, vedoucích pracovníků a dalších pedagogických a podpůrných pracovníků; a iv) investicemi zaměřenými na dopad.
17. Toto doporučení plně respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality. O způsobu provedení doporučení rozhodnou členské státy podle své vnitrostátní situace,

²⁰ Závěry Rady o evropských učitelích a školitelích pro budoucnost (Úř. věst. C 193, 9.6.2020, s. 11).

²¹ Doporučení Rady ze dne 29. listopadu 2021 o metodách kombinovaného učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání (Úř. věst. C 504, 14.12.2021, s. 21).

²² Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 1).

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

1. Dohodnout se nejlépe prostřednictvím meziresortního přístupu a se zapojením klíčových zúčastněných stran na soudržných a důsledných vnitrostátních a případně regionálních strategiích nebo strategických přístupech k digitálnímu vzdělávání a dovednostem a kompetencím, při jejichž rozvoji, dalším posílení nebo aktualizaci budou jako inspirace sloužit zásady tohoto doporučení, jakož i monitorovat jejich účinnost a dopad. V rámci provádění jejich strategií nebo strategických přístupů členským státům doporučuje:
 - a) integrovaným způsobem stanovit nebo přezkoumat vnitrostátní cíle pro klíčové faktory, které umožňují přispívat k digitální transformaci systémů vzdělávání a odborné přípravy a k rozvoji digitálních dovedností a kompetencí, jakož i zajistit jejich pravidelný přezkum a aktualizaci;
 - b) v relevantních případech zohlednit v rámci vnitrostátních cílů strategické priority akčního plánu digitálního vzdělávání na období 2021–2027, vypracovaného Komisí; pokud je to možné, vycházet z tohoto procesu za účelem poskytnutí vstupů pro vnitrostátní plány, které mají členské státy předložit v rámci politického programu Digitální dekáda 2030;
 - c) provádět pravidelná hodnocení dopadu politik a postupů v oblasti digitálního vzdělávání, včetně dopadu na školní docházku, výsledky učení, přístupnost a začlenění, rovnost a osobní pohodu, a to na základě přístupu celoživotního učení, jakož i rozvíjet výzkum v těchto oblastech a současně zamezit další administrativní zátěži.

2. Zvýšit efektivnost, účinnost a odolnost politiky digitálního vzdělávání a odborné přípravy podporou synergií a koordinace na všech úrovních veřejné správy a úsilím o zajištění meziresortní spolupráce a mnohostranného přístupu. Zejména se členským státům doporučuje:
- a) prosazovat pravidelné dialogy mezi různými složkami veřejné správy zapojenými do poskytování digitálního vzdělávání a odborné přípravy na příslušných úrovních v souladu se strukturou vnitrostátních systémů vzdělávání a odborné přípravy;
 - b) usnadnit strukturální zapojení zúčastněných stran a sociálních partnerů do navrhování politik digitálního vzdělávání a odborné přípravy, do vytváření účinných řešení v oblasti digitálního vzdělávání a norem, jakož i do procesů vývoje, provádění a hodnocení. Náležitá pozornost by měla být věnována aktivní účasti osob, které nemají formální zastupující subjekty, jako jsou rodiče a účastníci vzdělávání, jakož i začlenění různých socioekonomických, věkových, odvětvových a územních souvislostí;
 - c) podporovat udržitelnou spolupráci a interakci se soukromým sektorem a poskytovateli technologií, včetně poskytovatelů vzdělávacích technologií, malých a středních podniků a začínajících podniků, při vývoji řešení, která odrážejí hodnoty a zásady Unie, včetně digitální suverenity, sdílených digitálních zdrojů, interoperability, normalizace, bezpečnosti, ochrany údajů, transparentnosti a práv duševního vlastnictví, jakož i udržitelného využívání vzácných zdrojů a energie pro digitální účely, například tím, že:
 - i) budou podporovat vývoj a testování digitálních vzdělávacích nástrojů a technologií, jakož i výzkum kvality, inkluzivnosti, dostupnosti a dopadu digitálních vzdělávacích řešení, včetně řešení založených na vznikajících technologiích, jako je umělá inteligence, imerzivní technologie, jako je virtuální realita, rozšířená realita, prodloužená realita, robotika, metaverzum a alternativy s otevřeným zdrojovým kódem k digitálním vzdělávacím nástrojům;

- ii) budou podporovat partnerství veřejného a soukromého sektoru v zájmu vývoje a zavádění digitálních vzdělávacích řešení tam, kde je to vhodné.
 - d) zapojit se do vzájemného učení, výměny postupů a koordinace, a to i v rámci různých oblastí politiky, na evropské a mezinárodní úrovni, pokud jde o příležitosti i rizika, které přináší využívání digitálních zařízení ve vzdělávání, s cílem nalézt společná řešení přeshraničních výzev²³.
3. Podporovat digitální odbornou přípravu vedoucích pracovníků a dalších pedagogických a podpůrných pracovníků institucí zajišťujících vzdělávací a odbornou přípravu a podporovat budování jejich kapacit. Zejména se členským státům doporučuje:
- a) přijmout vhodná opatření na podporu všech učitelů a pedagogických pracovníků při začleňování digitálních technologií do jejich pedagogické práce, konkrétně pokud jde o využívání digitálních technologií k výuce, učení a hodnocení, pokud by to mohlo mít přidanou hodnotu, a to tak, aby to bylo přiměřené věku. Tato podpora by mohla například zahrnovat:
 - i) posílení postavení učitelů tím, že by byli zapojeni do rozhodovacího procesu týkajícího se začlenění digitálního vybavení do výuky a učení a do výběru, vývoje a hodnocení digitálního vzdělávacího obsahu;
 - ii) podporu zavedení digitální pedagogiky do všech programů počátečního vzdělávání učitelů pro učitele před nástupem do zaměstnání, podporu poskytovatelů těchto programů potřebnými zdroji a vybavením pro tento účel a spolupráci na úrovni EU prostřednictvím výměny osvědčených postupů týkajících se tvorby, provádění a hodnocení vzdělávacích programů v oblasti digitální pedagogiky pro učitele;

²³ Závěry Rady o o podpoře well-beingu v digitálním vzdělávání (Úř. věst. C 469, 9.12.2022, s. 19).

- iii) aktivní povzbuzování učitelů a pedagogických pracovníků vykonávajících toto povolání k rozvoji a posílení jejich digitálních dovedností a kompetencí v rámci dalšího profesního rozvoje;
 - iv) poskytování a uznávání flexibilních, dostupných a inovativních formátů prohlubování digitálních dovedností, jako jsou on-line odborná příprava, krátké kurzy, jež mohou vést k získání mikrocertifikátů, vnitrostátní a mezinárodní výměny zaměstnanců a vzájemné učení, jakož i prosazování kooperativních projektů, sítí a komunit praxe a výzkumu;
 - v) sdílení osvědčených postupů a zkušeností v oblasti digitální pedagogiky prostřednictvím programů a iniciativ na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU, jako jsou pedagogické akademie Erasmus+;
 - vi) zohlednění potřeby osobní pohody v digitální oblasti v procesu výuky a učení a navrhování podpůrných přístupů a prostředí pro účely digitální výuky a učení pro všechny úrovně a typy vzdělávání a odborné přípravy, s přihlédnutím k riziku nadměrného využívání a zneužívání digitálních technologií;
- b) podněcovat instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu k tomu, aby podporovaly digitální transformaci vzdělávání a odborné přípravy, například tím, že:
- i) budou podporovat budování kapacit a využívání vnitrostátních i evropských rámců a nástrojů pro sebehodnocení, jako je SELFIE (nástroj pro sebehodnocení, který má školám pomoci začlenit digitální technologie do výuky, učení a hodnocení a jenž je založen na rámci DigCompOrg pro vedoucí pracovníky škol), SELFIEforTEACHERS (založený na rámci DigCompEdu), SELFIE pro učení se prací a HEInnovate (nástroj pro sebehodnocení určený vysokoškolským institucím), s cílem určit institucionální potřeby a cíle v oblasti digitální transformace a prohlubování dovedností;

- ii) zohlední kritéria týkající se klíčových faktorů umožňujících digitální vzdělávání a odbornou přípravu v rámci interních a externích procesů zajišťování kvality pro instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu;
- iii) budou nápomocny vedoucím pracovníkům institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu při provádění digitální transformace, a to i prostřednictvím nabídky trvalého poradenství, podpory a profesního rozvoje;
- iv) budou prosazovat rozšiřování osvědčených postupů založené na důkazech tím, že ocení instituce, které si je osvojily jako první a které zlepšily výuku a učení prostřednictvím inovací a digitálních technologií, a budou podporovat vzájemné výměny;
- v) budou vybízet k tomu, aby mezi institucemi zajišťujícími vzdělávání a odbornou přípravu a průmyslem probíhal dlouhodobý dialog o potřebách a příležitostech v oblasti rozvoje a odborné přípravy, v jehož rámci budou sdíleny zkušenosti a bude poskytována zpětná vazba o produktech a technologiích používaných ve výuce a učení;
- vi) zajistí, aby každá škola měla přístup k technickým a pedagogickým digitálním podpůrným službám a odborné přípravě, s cílem pomoci učitelům a účastníkům vzdělávání vybírat, účinně používat, spravovat a udržovat digitální zařízení a nástroje pro výuku, učení a hodnocení, s důrazem na jejich využívání k pedagogickým účelům;
- vii) přijmou komplexní opatření k řešení kybernetické bezpečnosti ve všech institucích zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, budou vybízet všechny zaměstnance, aby absolvovali odbornou přípravu v oblasti kybernetické bezpečnosti, budou zvyšovat povědomí studentů a jejich rodin o kybernetické bezpečnosti a zachovávat důkladné bezpečnostní politiky a kontroly přístupu, a to při plném využití moderních technologických řešení, jako je kryptografie a autentizace.

4. Podporovat spravedlivé a na dopad zaměřené investice do vysoce kvalitního, odolného a inkluzivního digitálního vzdělávání a odborné přípravy. Zejména se členským státům doporučuje:
- a) zvýšit efektivitu a dopad výdajů, pokud jde o konektivitu, vybavení, infrastrukturu, digitální nástroje a obsah, například tím, že:
 - i) budou koordinovat postupy zadávání zakázek v souladu s vnitrostátními okolnostmi, aby byly pokud možno využity úspory z rozsahu a zároveň byla umožněna flexibilita, pokud jde o konkrétní potřeby institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, přičemž se zohlední i potřeba udržitelnosti a přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením; budou na dobrovolném základě spolupracovat na úrovni EU na normách a specifikacích, které lze použít v oblastech, jako je například zadávání zakázek v oblasti digitálního vzdělávání;
 - ii) budou podporovat odpovědné a udržitelné zajišťování digitálních produktů a služeb, jakož i jejich údržby, obnovy a modernizace v souladu se zásadou „významně nepoškozovat“;
 - iii) zváží alternativní přístupy k investicím, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru, programů dárčovství, renovace použitého vybavení – přičemž budou zohledněny požadavky týkající se kompatibility softwaru a hardwaru –, jakož i včetně případného překladu a opětovného použití digitálního vzdělávacího obsahu z jiných členských států;
 - iv) usnadní přizpůsobenou podporu, odborné znalosti a know-how, například ve formě partnerství veřejného a soukromého sektoru, poradních orgánů nebo řídicích/clearingových center, aby si instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu mohly vybrat vhodná digitální vzdělávací řešení, která jsou přizpůsobena jejich potřebám v oblasti výuky a učení a strategicky řeší digitální bezpečnost, dostupnost, ochranu osobních údajů a osobní pohodu v digitální oblasti;

- v) zajistí, aby investice do nového digitálního vybavení, infrastruktury, nástrojů a obsahu byly doprovázeny odpovídající odbornou přípravou;
 - vi) budou prosazovat využívání řešení s otevřeným zdrojovým kódem, otevřeným obsahem nebo otevřenými daty a sdílených digitálních zdrojů obecně, a tím přispějí k jejich rozvoji v digitální praxi a budou lépe chránit veřejné hodnoty, suverenitu a udržitelnost digitálních zdrojů ve vzdělávání.
- b) poskytnout rovný přístup všem účastníkům vzdělávání tím, že zajistí odpovídající investice:
- i) do vysokorychlostního připojení k internetu s cílem dosáhnout 100% gigabitového nebo vyššího připojení k internetu ve všech institucích zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu a odstranit územní a socioekonomické rozdíly prostřednictvím využití nejrozličnějších technologií, včetně širokopásmového přístupu, optických kabelů, technologie 5G nebo družicového systému, v souladu s cíli na úrovni Unie pro politický program Digitální dekáda 2030;
 - ii) do modernizace digitálního vybavení učeben tak, aby všichni učitelé a další pedagogičtí pracovníci měli přístup k personalizovanému zařízení (desktopu, notebooku nebo tabletu), které obohatí jejich pedagogickou praxi, a aby byl u všech zařízení pravidelně zajišťován servis a údržba v souladu s ochranou údajů;
 - iii) na budování vzdělávacích prostředí v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství, umění a matematiky (STEAM), která mohou prostřednictvím interdisciplinárního přístupu podpořit digitální pedagogiku;
 - iv) na zajištění toho, aby všichni účastníci vzdělávání na primární a sekundární úrovni, zejména ti nejzranitelnější a nejvíce znevýhodnění²⁴, měli – kdykoli je to vhodné vzhledem k jejich věku – přístup k personalizovanému zařízení, které vyhovuje jejich specifickým potřebám, a aby byl u všech zařízení pravidelně zajišťován servis a údržba v souladu s ochranou údajů;

²⁴ Například osoby žijící ve venkovských a odlehlých oblastech nebo nejvzdálenějších regionech, osoby ze socioekonomicky znevýhodněných nebo marginalizovaných skupin a osoby se zdravotním postižením.

- v) do rozvoje přístupného, rozšiřitelného, adaptabilního a vysoce kvalitního digitálního vzdělávacího obsahu, který je v souladu se vzdělávacími programy a osvědčenými pedagogickými postupy, a do digitalizace výukových a učebních materiálů v případě, že to bude mít přidanou hodnotu;
- vi) na zavádění a integraci příslušných centralizovaných služeb, mimo jiné prostřednictvím cloudových řešení, jako jsou virtuální systémy řízení učení a správy (včetně nástrojů pro bezpečnou komunikaci a spolupráci, úložišť vzdělávacího obsahu, řízení výuky a digitálního hodnocení) ve všech institucích zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, a to při současném zajištění jejich normalizace a interoperability, soukromí a bezpečnosti údajů;
- vii) na zajištění inkluzivního vzdělávání zabezpečením přístupnosti digitálního vzdělávacího obsahu a technologií pro účastníky vzdělávání a učitele se zdravotním postižením a na poskytování specializovaného vybavení a řešení pro účastníky vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami s přihlédnutím ke stávajícím právním předpisům Unie v oblasti přístupnosti, zejména ke směrnicím Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102²⁵ a (EU) 2019/882²⁶.

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1).

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70).

5. Pověřit skupinu na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu, aby zajišťovala řízení klíčových strategických témat, jimiž se toto doporučení zabývá. Tento úkol bude prováděn zejména prostřednictvím diskusí, pravidelné výměny informací a poskytování pokynů ke strategickým otázkám²⁷ souvisejícím s klíčovými faktory, které umožňují úspěšné vzdělávání a odbornou přípravu v digitální oblasti. Skupina na vysoké úrovni by měla obdržet podporu a měla by využívat odborných znalostí, které potřebuje, mimo jiné od pracovní skupiny pro digitální vzdělávání: učení, výuka a hodnocení (DELTA) a dalších skupin odborníků v jiných odvětvích, jako je Rada pro digitální dekádu, s cílem navázat na horizontální, meziřesortní přístup. Témata, jimiž se bude zabývat, by mohla být oznamována v jednotlivých, na sebe navazujících osmnáctiměsíčních politických programech.

VÍTÁ ZÁMĚR KOMISE:

6. Podporovat výměnu osvědčených postupů, vzájemné učení a spolupráci se zúčastněnými stranami, pokud jde o oblasti digitálního vzdělávání a odborné přípravy. Komise má v úmyslu zejména:
- a) umožnit výměnu osvědčených postupů, rozvoj sítí a vzájemného učení mezi členskými státy, tvůrci politik, odborníky z praxe a zúčastněnými stranami ze soukromého a veřejného sektoru prostřednictvím stávajících nástrojů, platforem a komunit (pracovní skupina pro digitální vzdělávání: učení, vyučování a hodnocení (DELTA), Evropské centrum digitálních zdrojů SALTO, Evropská platforma pro školní vzdělávání, včetně eTwinningu, elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě (EPALE), platforma Lepší internet pro děti a projekty Nástroje pro technickou podporu), mimo jiné podporou Evropského centra digitálního vzdělávání jako hlavního vstupního místa pro digitální vzdělávání a odbornou přípravu v Unii;

²⁷ Mezi tyto otázky by mohlo patřit mimo jiné hodnocení a certifikace digitálních dovedností a kompetencí, požadavky na kvalitu digitálních vzdělávacích nástrojů a obsahu nebo zahrnutí umělé inteligence do vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné prostřednictvím informatiky a informatického myšlení.

- b) podporovat spolupráci se zúčastněnými stranami, včetně poskytovatelů softwaru a hardwaru, v oblasti digitální infrastruktury a nástrojů a jejich udržitelného využívání ve vzdělávání a odborné přípravě a zároveň prosazovat hodnoty a zásady Unie v oblasti soukromí, ochrany údajů, interoperability a práv duševního vlastnictví, s přihlédnutím k potřebě zajistit autonomii institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu;
 - c) posílit mezinárodní spolupráci, pokud jde o klíčové faktory umožňující digitální vzdělávání a dovednosti a kompetence.
7. Podporovat digitální vzdělávání vedoucích pracovníků a dalších pedagogických a podpůrných pracovníků institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu. Komise má v úmyslu zejména:
- a) podporovat prostřednictvím programu Erasmus+ mobilitu zaměřenou na prohlubování dovedností vedoucích pracovníků a dalších pedagogických a podpůrných pracovníků institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu v oblasti využívání digitálních technologií při výuce, učení a správě, a to i s ohledem na rychle se měnící možnosti skýtané nově vznikajícími technologiemi;
 - b) propagovat nástroje, jako jsou DigCompEdu a SELFIEforTEACHERS, aktualizovat je, je-li to potřeba, a podporovat spolupráci na vývoji a realizaci kurzů digitální pedagogiky pro počáteční vzdělávání učitelů a další profesní rozvoj;
 - c) podporovat zavádění „Etických pokynů pro využívání umělé inteligence (AI) a dat ve výuce a vzdělávání pro pedagogy“, které pomohou učitelům na úrovni primárního a sekundárního vzdělávání účinně začlenit umělou inteligenci a data do školního vzdělávání, a vycházet z daných pokynů s cílem zohlednit důsledky zneužívání nově vznikajících technologií, jako je generativní umělá inteligence, a potírat související rizika.

8. Podporovat investice do infrastruktury a služeb digitálního vzdělávání a odborné přípravy, které se zaměřují na dopad, prostřednictvím vnitrostátního a unijního financování a posílit znalostní základnu o účinnosti a efektivnosti politik a nástrojů digitálního vzdělávání. Komise má v úmyslu zejména:
- a) podporovat investice členských států do základní infrastruktury digitálního vzdělávání (včetně konektivity, vybavení, nástrojů a digitálního obsahu) prostřednictvím financování ze strany EU a posílit vazby mezi stávajícími unijními politikami a nástroji a programy financování a vnitrostátními a regionálními strategiemi a strategickými přístupy pro digitální vzdělávání a digitalizaci škol;
 - b) s ohledem na rychlý technologický vývoj podporovat ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami vypracování pokynů a požadavků na kvalitu v zájmu přístupného, dobře navrženého a vysoce kvalitního digitálního vzdělávacího obsahu a virtuálních vzdělávacích prostředí a nástrojů (např. samostatných systémů a aplikací pro řízení učení, včetně řešení s otevřeným zdrojovým kódem) s cílem pomoci systémům vzdělávání a odborné přípravy systematicky hodnotit jejich kvalitu, bezpečnost, důvěryhodnost, spolehlivost, užitečnost a inkluzivnost. Tyto pokyny a požadavky na kvalitu by členské státy používaly dobrovolně;
 - c) podporovat zapojení členských států do vytváření sdílených digitálních zdrojů ve vzdělávání a odborné přípravě prostřednictvím podpory a usnadňování aktivní spolupráce mezi členskými státy při prosazování řešení s otevřeným zdrojovým kódem, otevřeným obsahem nebo otevřenými daty se sdílenou správou se zapojením mnoha zúčastněných stran;
 - d) podporovat členské státy a poskytovatele technologií při řešení problémů normalizace a interoperability spojených s digitálními vzdělávacími platformami a službami na různých úrovních a v různých typech vzdělávání a odborné přípravy;

- e) zvyšovat koordinaci výzkumu, prosazovat posilování osvědčených postupů na základě důkazů a prostřednictvím programů Horizont Evropa, Digitální Evropa a Erasmus+ podporovat výzkum, vývoj a zavádění digitálních řešení pro výuku, učení a hodnocení, jakož i testování jejich dopadu na zlepšování výsledků učení a rovnosti;
- f) podporovat členské státy v jejich úsilí o účinné, bezpečné a inkluzivní využívání umělé inteligence a generativní umělé inteligence ve vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné podporou intenzivnější evropské spolupráce a poskytováním příslušných pokynů, například v oblasti gramotnosti v oblasti umělé inteligence a kritického a sebejistého využívání umělé inteligence;
- g) podporovat členské státy při vytváření účinných a efektivních politik v oblasti digitálního vzdělávání zlepšováním znalostní základny, hodnocení a analýzy těchto politik, například prostřednictvím vzdělávací laboratoře pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy, jakož i poskytovat cílené poradenství a technickou podporu prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu;
- h) usnadňovat výměnu informací o vnitrostátních přístupech a osvědčených postupech v oblasti účinného pořízování digitálního vybavení a infrastruktury pro instituce zajišťující vzdělávání a odbornou přípravu prostřednictvím sítě vnitrostátních poradenských služeb pro digitální vzdělávání, jakož i dalšími relevantními způsoby;
- i) podporovat digitální transformaci certifikátů o vzdělání a odborné přípravě v členských státech, zejména dalším zaváděním infrastruktury evropských digitálních certifikátů o vzdělání.

9. Zlepšit transparentnost a vyhodnocovat pokrok při zavádění digitálního vzdělávání a odborné přípravy. Komise má v úmyslu zejména:
- a) přispět k vytváření srovnávacích údajů o klíčových faktorech umožňujících digitální vzdělávání a odbornou přípravu v celé Unii tím, že v členských státech každé tři roky provede průzkum „Digitální vzdělávání v Evropě“, přičemž bude vycházet z „Evropského průzkumu ve školách: IKT ve vzdělávání“ a bude jej dále rozvíjet, s cílem shromáždit do roku 2025 první komplexní soubor údajů;
 - b) monitorovat, nejlépe s využitím stávajících monitorovacích nástrojů, pokrok, pokud jde o klíčové faktory umožňující digitální vzdělávání a odbornou přípravu, a podávat o něm zprávy, a to s přihlédnutím ke strategiím a strategickým přístupům členských států a ve strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, jako je Monitor vzdělávání a odborné přípravy, s cílem vyhnout se další administrativní zátěži;
 - c) podporovat účast členských států v mezinárodních šetřeních, která poskytují srovnávací údaje o stavu připravenosti učitelů na digitální vzdělávání, zejména v mezinárodním šetření OECD o vyučování a učení;
 - d) přezkoumávat pokrok dosažený při provádění tohoto doporučení a nejpozději pět let od jeho přijetí podat Radě zprávu.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
